

Øvelsesledelsen

Marts 2006

Evalueringsrapport

National Krisestyringsøvelse 2005 (KRISØV 2005)

7. - 11. november 2005

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
1. Indledning	3
2. Øvelsestagerne erfaringer under øvelsen	5
2.1 FOREBYGGELSE, BEREDSKABSPLANLÆGNING, FORBEREDELSE OG KLARGØRING AF BEREDSKABET	5
2.2 KRISESTYRINGS-/HÅNDBTERINGSFASEN	5
3. Særlige fokusområder.....	7
3.1 INFORMATION TIL BORGEREN, HERUNDER SAMARBEJDE MED MEDIERNE.....	7
3.2 ØVELSESTAGERNES ERFARINGER MED ANVENDELSE AF DEN NATIONALE BEREDSKABSPLAN .	7
3.3 ERFARINGER I FORBINDELSE MED DEN NATIONALE OPERATIVE STAB.....	9
3.4 ØVELSESTAGERNES ERFARINGER MED ANVENDELSE AF GIS I KRISESTYRINGEN.....	10
3.5 ØVELSESTAGERNES ERFARINGER MED ANVENDELSE AF RESSOURCEDATABASEN I KRISESTYRINGEN.....	11
4. Evaluering af planlægningen og gennemførelsen af øvelsen	13
5. Anbefalinger	15

1. Indledning

I 2003 gennemførtes den første nationale krisestyringsøvelse (KRISØV 2003), efter at der i en årrække ikke havde været afholdt centrale nationale krisestyringsøvelser i Danmark.

De senere års varslede eller pludseligt opståede hændelser, som orkanen i 1999, årtusindskiftet, olieforureningen i Grønsund 2001 og ikke mindst terrorangrebene i USA den 11. september 2001, i Madrid den 11. marts 2004 samt i London i juli 2005 har vist, at der til stadighed er behov for afprøvning af den nationale krisestyring.

Regeringens politik på beredskabsområdet fra juni 2005 peger bl.a. på koordination og øvelser som en væsentlig faktor i bestræbelserne på at styrke samfundets robusthed.

Bl.a. på baggrund af erfaringer fra KRISØV 2003 og den nationale sårbarhedsudredning udgav Kriseberedskabsgruppen i sommeren 2004 et øvelsesdirektiv for KRISØV 2005.

Øvelsen blev gennemført i perioden mandag den 7. november 2005 kl. 15.00 til fredag den 11. november 2005 kl. 12.00. Der var ikke øvelsesaktiviteter om natten (kl. 21 - 08).

Det overordnede formål med KRISØV 2005 var at øve de nationale stabs- og krisestyringsprocedurer med hovedvægt på tværgående koordination og samarbejde, samt myndighedernes presse- og informationstjeneste.

De primære øvelsestagere var Kriseberedskabsgruppen under Statsministeriet samt relevante ministerier og styrelser på det centrale niveau - herunder relevante operative stabe - på det centrale niveau.

Da aktivitetsniveauet under øvelsen varierede, måtte de øvelsestagende myndigheder være forberedt på fleksibelt at kunne skrue op og ned for niveauet for øvelsesdeltagelse.

Planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af øvelsen blev varetaget af en øvelsesledelse med repræsentanter fra Beredskabsstyrelsen, Rigspolitiet, Politiets Efterretningstjeneste, Forsvarskommandoen og Forsvarets Efterretningstjeneste samt repræsentanter fra øvrige udvalgte myndigheder.

Der blev udarbejdet en drejebog med en række scenarier, der blev konstruerede ud fra, hvad der - i hvert fald teoretisk - kunne ske eller tidligere er sket. Drejebogen var ikke kendt i forvejen af øvelsestagerne.

Under KRISØV 2005 bestod scenarierne af koordinerede terroranslag mod tre europæiske storbyer med både kemiske og konventionelle våben, et udbrud af fugleinfluenza i Danmark, der dog ikke medførte, at der opstod en epidemi, samt et atomkraftuheld i Frankrig, hvor der kunne være risiko for, at en radioaktiv forurening kunne ramme dansk territorium.

Endvidere var der et gennemgående efterretningsmæssigt spil, der bidrog til hele tiden at skabe uvished om, hvorvidt Danmark vil kunne blive ramt af terrorangreb og om årsagen til atomkraftuheldet var terrorrelateret.

Ud over traditionelle indspil tilvejebragte øvelsesledelsen også et øvelsesmæssigt medie-billede, som blev publiceret på øvelsens hjemmeside, www.krisoev.dk. På hjemmesiden fandtes endvidere link til DMI samt information af mere øvelsesteknisk karakter, herunder øvelsesbestemmelserne.

Under KRISØV 2005 var der endvidere etableret en hjemmeside (www.kriseinfo.dk), hvor myndighederne publicerede information mv. til befolkningen og medier. Her blev - på foranledning af de enkelte myndigheder - præsenteret borgerinformation, pressemeddelelser samt fakta-information.

KRISØV 2005 blev igangsat mandag den 7. november 2005 kl. 15, hvor øvelseschefen gav en kort øvelsesintroduktion til repræsentanter for samtlige øvelsestagere efterfulgt af en tv-nyhedsudsendelse (lead-in), der omhandlede genåbningen af Storebæltsbroen to år efter, at den blev sprængt ved et terrorangreb (KRISØV 2003). Tv-udsendelsen tog udgangspunkt i terror og havde et direkte interview med en terrorkspert. Under udsendelsen indløb de første telegrammer om to formodede terrorangreb i henholdsvis metrosystemet i en europæisk storby og i et storcenter i en anden europæisk storby.

I forbindelse med evalueringen af KRISØV 2005 skulle øvelsesdeltagerne udfylde et evalueringsskema, der danner grundlag for nærværende evalueringsrapport. Evalueringsskemaet fokuserede på øvelsestagernes egen krisestyring, information til borgerne og samarbejde med medierne, anvendelse af den nationale beredskabsplan, erfaringer med den nationale operative stab, anvendelse af GIS i krisestyringen samt anvendelse af Beredskabsstyrelsens ressourcenedatabase. Endelig omfattede evalueringsskemaet en evaluering af planlægning og gennemførelse af øvelsen.

Fra de ca. 40 øvelsestagere modtog øvelsesledelsen godt 25 evalueringer ved den forlængede frists udløb (den 25. november 2005). Enkelte kontrolstabsofficerers evaluering er blevet integreret i myndighedens evaluering, mens andre har indsendt egen evaluering.

2. Øvelsestageres erfaringer under øvelsen

2.1 Forebyggelse, beredskabsplanlægning, forberedelse og klargøring af beredskabet

Øvelsestagerne giver generelt udtryk for, at deres beredskab er blevet forbedret, dels på baggrund af erfaringerne fra KRISØV 2003, dels på baggrund af erfaringerne fra "skarpe" hændelser som tsunamien i Sydøstasien i december 2004, orkanen i januar 2005, terrorbombningerne i Madrid i 2004 og i London i 2005 samt den øgede opmærksomhed om pandemi-risiko.

Flere oplyser, at sektorplaner er blevet udarbejdet og at planer under KRISØV 2005 blev afprøvet.

Endelig oplyser visse øvelsestagere, at KRISØV 2005 afdækkede behov for justeringer af planerne.

Det er øvelsesledelsens opfattelse, at øvelsestagerne var langt bedre forberedt end forud for KRISØV 2003.

Anbefaling:

Det anbefales at myndighederne på baggrund af KRISØV 2005 gennemgår beredskabsplaner og justerer dem i overensstemmelse med de indhøstede erfaringer. Det anbefales desuden, at myndighederne senest om et år afprøver den justerede beredskabsplan, f.eks. i form af en intern stabs- eller dilemmaøvelse.

2.2 Krisestyrings-/håndteringsfasen

Scenarierne under øvelsen aktiverede generelt mange myndigheder. Aktivitetsniveauet varierede fra myndighed til myndighed, hvilket bl.a. skyldtes, at de fleste af hændelserne foregik uden for Danmark.

Politiets Efterretningstjeneste indkaldte til møde i kontaktgrupperne for kontraterrorisme, hvilket flere af øvelsestagerne fandt meget væsentligt og udbytterigt. Enkelte øvelsestage-re fandt, at øvelsen afdækkede et behov for at vurdere kontaktgruppernes sammensætning.

Forsvarskommandoen peger på, at et scenario, hvor en militær indsættelse kunne komme på tale, ville have været med til at lægge et større pres på Forsvarskommandoens krisestyring.

Rigspolitiet peger på det ønskelige i at have haft en national hændelse, hvor det nationale beredskab kunne være blevet aktiveret. Dette ville givet have givet et større pres på bl.a. den nationale operative stab og dermed skabt et højere aktivitetsniveau i staben.

Myndighederne fulgte i stor udstrækning egne planer og fastlagte procedurer. Udenrigsministeriet oplyser, at scenarierne havde involveret kontorer, som ikke normalt var involveret i beredskabsmæssige forhold, hvilket havde været udbytterigt og positivt.

Behovet for at kunne kommunikere ved hjælp af klassificerede systemer blev endnu en gang understreget under KRISØV 2005.

Der forekom meget kommunikation over internettet og andre ikke klassificerede kommunikationsmidler, hvor kommunikationen til tider indeholdt klassificerede informationer. Kommunikationen med den nationale operative stab var besværlig grundet stabens nuværende mangel på klassificerede netværk. Anvendelse af rette kommunikationsmiddel anses for at være problematisk under hele øvelsen.

Regeringens krisestyringsnetværk til hemmeligt (REGNEM) blev introduceret til en række øvelsestagere under KRISØV 2005. Opsætningen af REGNEM pågik lige til øvelsens start, hvorfor der ikke blev gennemført egentlig uddannelse i anvendelse af systemet, ligesom teknikken ikke var sluttet. REGNEM blev anvendt i forbindelse med afsendelse og modtagelse af klassificerede information samt ved afholdelse af videotelekonferencer. Imidlertid viste det sig, at systemet endnu kræver nogen optimering. Systemet blev derfor ikke anvendt optimalt under KRISØV 2005, men der peges på et betydeligt potentiale ved anvendelsen af REGNEM.

Statsministeriet peger på behovet for at kunne kommunikere via et klassificeret net døgnet rundt og den nationale operative stab oplevede et behov for generelt at kunne kommunikere på et klassificeret net. Det bør klarlægges, hvordan adgangen til REGNEM optimeres, så den nationale operative stab kan få umiddelbar adgang til REGNEM.

Øvelsesledelsen finder, at øvelsestagerne håndterede de indspillede hændelser på god og fornuftig vis. Endvidere finder øvelsesledelsen, at scenarierne netop lagde op til, at myndighederne fleksibelt skulle kunne skrue op og ned for aktivitetsniveauet.

Anbefaling:

Det anbefales, at evnen og behovet for at kunne kommunikere på klassificerede systemer på baggrund af erfaringerne fra KRISØV 2005 revideres.

Det anbefales videre, at der inden udgangen af 2. kvartal 2006 planlægges, tilrettelægges og gennemføres en fælles REGNEM-kommunikationsøvelse, således at de myndigheder, der indgår i REGNEM systemet, får kendskab til systemets muligheder, herunder anvendelse af videokonferencesystemet (VTC). VTC kunne med fordel overvejes anvendt i det daglige, f.eks. som erstatning for nogle af møderne i Kriseberedskabsgruppen.

3. Særlige fokusområder

3.1 Information til borgeren, herunder samarbejde med medierne

Under KRISØV 2005 var der etableret en pressecelle, der skulle spille medierne samt en borgercelle.

Generelt er det opfattelsen, at presse- og borgerspillet fra øvelsesledelsens side var for svagt. Der var generelt for få henvendelser fra pressen og borgerne til rigtigt at presse myndighederne på dette område.

Øvelsestagerne har generelt håndteret pressens og borgernes henvendelser på en god og fornuftig måde og i henhold til den strategi, der er fastlagt i egne beredskabsplaner.

Under KRISØV 2005 var der endvidere oprettet en myndighedshjemmeside - www.kriseinfo.dk, som myndighederne kunne anvende til at publicere borgerinformation og anden relevant fakta-information på.

Flere øvelsestagere giver udtryk for, at www.kriseinfo.dk var nyttig til borgerinformation. Der peges på, at intentionen med én indgang til borgerinformation er hensigtsmæssig. De fleste øvelsestagere anvendte www.kriseinfo.dk til at lægge borgerinformation ud på.

Udenrigsministeriet og Rigspolitiet havde valgt at etablere en såkaldt "dark site" (en kopi af www.um.dk og af www.politi.dk), der var linket op til www.kriseinfo.dk, hvor borgerne kunne finde sektorrelevant information.

Øvelsesledelsen deler den opfattelse, at presse- og borgerspillet var for svagt til rigtigt at kunne presse myndighederne i forbindelse med de indspillede hændelser. Det skyldes ikke presse- og borgercellens manglende engagement, men nok i højere grad et ressourcemæssigt spørgsmål.

Anbefaling:

Det anbefales, at www.kriseinfo.dk videreudvikles og at erfaringerne fra KRISØV 2005 inddrages i det videre arbejde. Udviklingen pågår i en arbejdsgruppe med deltagelse af Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen, Forsvarskommandoen, Udenrigsministeriet, Rigspolitiet, Kort & Matrikelstyrelsen og Sundhedsstyrelsen.

3.2 Øvelsestagerens erfaringer med anvendelse af den nationale beredskabsplan

Umiddelbart forud for KRISØV 2005 blev 2. udgave af den nationale beredskabsplan udgivet bl.a. med henblik på anvendelse under KRISØV 2005.

Det fremgår af en række af tilbagemeldingerne, at den nationale beredskabsplan har været anvendt under KRISØV 2005.

En gennemgående bemærkning til den nationale beredskabsplan synes at være, at der ikke er overensstemmelse mellem de retningslinier, der gives i den nationale beredskabsplan og den måde, de blev fortolket på af myndighederne.

Sundhedsstyrelsen fremhæver som eksempel fortolkningen af, hvornår den nationale operative stab bør træde sammen samt snitflader mellem den nationale operative stabs ansvar og sektoransvaret.

Forsvarskommandoen fandt, at øvelsen gav anledning til at drøfte, hvornår og hvordan den nationale operative stab og den internationale operative stab blev aktiveret samt ansvarsfordelingen mellem disse fora og kriseberedskabsgruppen. Der fandtes behov for mekanismer til at løse disse spørgsmål, og der var måske behov for at indarbejde sådanne mekanismer i den nationale beredskabsplan.

Endvidere peger Beredskabsstyrelsen på manglende fleksibilitet i forbindelse med iværksættelse af et beredskabsniveau.

Søfartsstyrelsen oplyser, at Søfartsstyrelsen sikringsmæssigt opererer med internationale regelsæt, herunder EU-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) om bedre sikring af skibe og havnefaciliteter (ISPS-koden), hvor der opereres med 3 sikringsniveauer. Det er Søfartsstyrelsens vurdering, at det ikke umiddelbart er muligt at trække en parallel mellem disse og beredskabsniveauerne i den nationale beredskabsplan.

En række myndigheder fremhæver desuden behovet for en opdatering af planen på områder inden for egen sektor.

I størstedelen af tilbagemeldingerne er der ikke oplyst om erfaringer med anvendelse af den nationale beredskabsplan. Det kan skyldes manglende behov for at anvende planen.

Anbefaling:

Det anbefales, at kontaktgruppen vedrørende den nationale beredskabsplan overvejer, hvorledes den nationale beredskabsplan kan tydeliggøres, således der tilvejebringes en fælles opfattelse af planens indhold, herunder at det overvejes, om der er behov for beredskabsniveauer. Endvidere bør det undersøges, om der reelt er behov for sammenhæng med NATO Crisis Response System Manual (NCRSM) og den nationale beredskabsplan samt mellem EU-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) om bedre sikring af skibe og havnefaciliteter (ISPS-koden) og den nationale beredskabsplan.

Det anbefales videre, at kontaktgruppen kommer med forslag til, hvorledes den nationale beredskabsplan kan danne det overordnede planlægningsgrundlag for beredskabet på øvrige niveauer, herunder udbredelse af kendskabet til den nationale beredskabsplan.

3.3 Erfaringer i forbindelse med den nationale operative stab

Øvelsestagerne erfaringer med den nationale operative stab viser forskelle i opfattelsen af stabens opgavesæt.

Rigspolitiet fandt, at den nationale operative stab i høj grad bidrog til at skabe det fornødne overblik og derfor højnede krisestyringen. Rigspolitiet pegede endvidere på, at arbejdet i den nationale operative stab til tider blev bremsset op af, at deltagerne ofte måtte "vende" emner og beslutninger med eget bagland, inden der kunne træffes endelig beslutning.

DSB oplevede det positivt at være indkaldt til den nationale operative stab.

Sundhedsstyrelsen deltog i møder i den nationale operative stab, men vurderer, at den nationale operative stab i henhold til den nationale beredskabsplan ikke skulle være aktiveret i forhold til de hændelser, der optrådte under KRISØV 2005.

Statens Institut for Strålehygiejne (SIS) peger på behovet for at få afklaret SIS rolle i den nationale operative stab samtidig med, at SIS udgør en væsentlig part i det aktiverede atomberedskab. I tilknytning hertil er det Beredskabsstyrelsens opfattelse, at der ikke synes at være fuld enighed med hensyn til koordination af den operative indsats i en situation, hvor den landsdækkende atomberedskabsplan er aktiveret.

Forsvarskommandoen har oplyst, at erfaringerne i samarbejdet med den nationale operative stab generelt var gode, men der syntes at være sket en sammenblanding af Rigspolitiets opgavesæt og den nationale operative stabs opgavesæt.

Forsvarets Efterretningstjeneste fandt samarbejdet i den nationale operative stab udbytterigt og peger desuden på behovet for, at den nationale operative stab får direkte adgang til REGNEM.

Fra øvelsesledelsen side fandtes opstarten af øvelsen i relation til den nationale operative stab delvis urealistisk, idet det inden øvelsen var besluttet af oprette den nationale operative stab. Dette var begrundet i visse øvelsestekniske forhold, der dog havde den effekt, at stabens trinvis etablering ikke blev afprøvet.

Det er videre øvelsesledelsens opfattelse, at der givet har været truffet en lang række praktiske foranstaltninger i relation til indretningen af stabslokale, kommunikationsforbindelser m.v. for den nationale operative stab - foranstaltninger, som efter det oplyste ikke er truffet til daglig (bl.a. anvendes mødelokalet til andre formål).

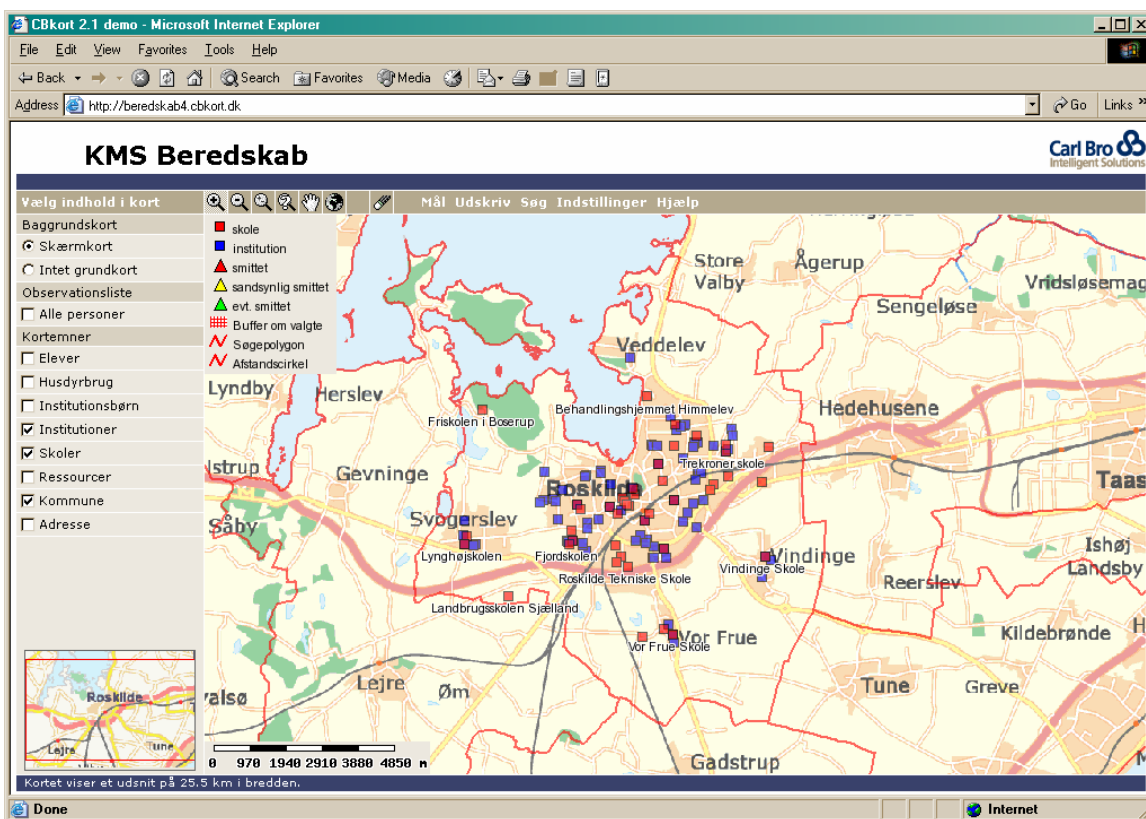
Anbefaling:

Det anbefales at der gennem drøftelser i Kriseberedskabsgruppen og i stabsudvalget for den nationale operative stab tilvejebringes den fornødne klarhed om den nationale operative stabs opgaver i forhold til bl.a. Kriseberedskabsgruppen og de enkelte sektorer.

3.4 Øvelsestagerens erfaringer med anvendelse af GIS i krisestyringen

Som noget nyt under KRISØV 2005 havde øvelsesledelsen i nært samarbejde med Kort & Matrikelstyrelsen besluttet at give mulighed for at anvende geodata og data som et beslutningsstøtteværktøj.

Øvelsesledelsen har i forbindelse med planlægningen brugt en del ressourcer på at skabe forudsætninger for at kunne anvende GIS som beslutningsstøtteværktøj for primært Sundhedsstyrelsen. Dette arbejde er foregået i et tæt og konstruktivt samarbejde med Kort & Matrikelstyrelsen, der har stillet en bred vifte af geodata til rådighed via Internettet, og som har fået udviklet en web-baseret GIS-applikation, der er blevet anvendt direkte som støtte i fugleinfluenza-scenariet.

Sundhedsstyrelsen bemærker hertil, at med hjælp fra Kort- og Matrikelstyrelsen blev GIS-applikationen anvendt til at kortlægge information om borgere i Roskilde i forbindelse med håndtering af fugleinfluenza i området.

Sundhedsstyrelsen fandt endvidere, at GIS var nyttig i forhold til at løse den foreliggende opgave og de efterspurgte ressourcer blev fundet.

Fødevarestyrelsen oplyser, at der i forvejen rådes over GIS-systemer, der anvendes til brug i det veterinære beredskab med zoneudlægninger og positioneringer på ejendomme.

Øvelsesledelsen skal hertil bemærke, at Fødevarestyrelsen fandt den udviklede applikation yderst interessant - og at myndighedernes mulighed for at planlægge og udføre koordinerede beredskabstiltag blev styrket væsentligt, da man havde adgang til et fælles datagrundlag.

Det er øvelsesledelsens opfattelse, at både Sundhedsstyrelsen og Fødevarestyrelsen havde stor nytte af at kunne anvende GIS som beslutningsstøtteværktøj.

I forbindelse med tilladelse til at sammenstille personrelaterede register data må det imidlertid konstateres, at de nugældende administrative og juridiske procedurer, der skal anvendes for at opnå tilladelse til at sammenstille data, er en begrænsende faktor i forbindelse med at kunne anvende data i beredskabsøjemed.

Endvidere er det vigtigt at pointere, at den optimale udnyttelse, af de meget omfattende og detaljerede offentlige registre i Danmark, kræver tilgang til data uden de tekniske hindringer som findes i dag, såsom uoverensstemmelse mellem datanøgler, datamodeller m.m.

Anbefaling:

Det anbefales at undersøge mulighederne for at udbrede kendskabet til og mulighederne for anvendelse af den offentlige geodata infrastruktur som beslutningsstøtte - herunder at gennemføre et GIS seminar for de centrale beredskabsmyndigheder og Kriseberedskabsgruppen.

Det anbefales, at inddrage Kort & Matrikelstyrelsen i udviklingen af GIS-funktioner i den nationale operative stab, for derigennem at sikre den samfundsmæssige udnyttelse af den offentlige geodata infrastruktur i beredskabssammenhæng.

Endvidere anbefales det, at det overvejes, hvorledes oplysninger, der er tilgængelige i offentlige registre, hurtigt og enkelt vil kunne anvendes i forbindelse med beredskabsplanlægning og i forbindelse med håndteringen af en konkret beredskabsindsats.

3.5 Øvelsestageres erfaringer med anvendelse af RessourceDatabasen i krisestyringen

Den generelle tilbagemelding for så vidt angår erfaringer med anvendelse af ressourcedatabasen viser, at den kun i ganske få tilfælde og af relativ få myndigheder har været anvendt under øvelsen.

I forbindelse med udarbejdelse af rådige kapaciteter inden for Forsvarsministeriets ressort blev ressourcedatabasen fundet særdeles nyttig, selvom ikke alle af forsvarets ressourcer er indeholdt i databasen.

Den nationale operative stab oplyser, at den med Beredskabsstyrelsens mellemkomst fik adgang til ressourcedatabasen. Det viste sig efterfølgende at være en god støtte for den nationale operative stab.

Flere af øvelsestagerne giver udtryk for, at der ikke har været brug for databasen. Enkelte giver udtryk for ikke at have kendskab til databasen.

Anbefaling:

Det anbefales, at kendskabet til ressourcedatabasen søges udbredt til hele den civile sektor.

Endelig anbefales det, at der i forbindelse med afvikling af regionale krisestyringsøvelser gennemføres indspil, der giver anledning til at anvende ressourcedatabasen.

4. Evaluering af planlægningen og gennemførelsen af øvelsen

Det er en generel vurdering blandt øvelsestagerne, at planlægningen og gennemførelsen af øvelsen var velforberedt og gennemtænkt, og at øvelsen var en god inspiration til sektorøvelser.

Øvelsesbestemmelserne var velgennemarbejdede og udgjorde en god hjælp.

Det efterretningsmæssige grundlag og scenarierne fandtes relevante og øvelsens forløb afspejlede en "virkelighed", som er realistisk set i forhold til den situation, som Danmark normalt befinder sig i.

Endvidere fremhæves det bl.a., at øvelsesmetode og anvendelse af internet (hjemmesiderne) var meget positiv.

Transport- og Energiministeriet fremhæver, at der - henset til den større "privatisering" inden for den offentlige sektor, kan være et behov for at revurdere, hvilke aktører, der skal inddrages som øvelsestagere.

Øvelsesledelsen bemærker, at planlægningen af KRISØV 2005 allerede startede i forbindelse med øvelsesledelsens evaluering efter KRISØV 2003, idet der i evalueringsrapporten for KRISØV 2003 var optaget et udkast til øvelsesdirektiv for KRISØV 2005. Efter drøftelse med en række ministerier og styrelser på et møde i Udenrigsministeriet i maj 2004, hvor bl.a. øvelseslængden blev drøftet (en del fandt en øvelse af 5 dages varighed for lang) godkendte Kriseberedskabsgruppen på et møde i sommeren 2004 øvelsesdirektivet.

Planlægningsdokumenterne omfattede:

- øvelsesbestemmelser (eksterne), herunder telefonbog
- øvelsesbestemmelser (interne for øvelsesledelsen), herunder supplerende oplysninger samt synopsis for lead-in video
- drejebogen (ca. 175 forberedte indspil)

Planlægningsprocessen fra sommeren 2004 til sommeren 2005 var - til trods for en relativ minutiøs og kendt plan for afholdelse af planlægningsmøder, præget af, at flere medlemmer i øvelsesledelsen ofte ikke deltog i møderne, hvilket besværliggjorde planlægningsprocessen. Mellem møderne var der endvidere kun i ringe omfang tilbagemeldinger på det udsendte materiale - udkast til øvelsesbestemmelser, drejebog m.v. Endvidere skete der i planlægningsforløbet udskiftning af centrale personer i øvelsesledelsen.

Det er derfor øvelsesledelsens opfattelse, at planlægningsperioden med fordel kan afkortes til mellem 8 og 12 måneder for at sikre fremdriften i planlægningen.

Der var store forskelle på den arbejdsindsats, som de enkelte myndigheder, der var repræsenteret i øvelsesledelsen, leverede i forbindelse med planlægningen og tilrettelæggelsen af øvelsen.

Det er desuden øvelsesledelsens opfattelse, at myndigheder m.fl., der ønsker at blive øvet specifikt (olieforurening, "politisk" etc.), må afsætte de nødvendige ressourcer hertil.

Øvelsesmodellen viste endnu engang sin styrke, men det må konstateres, at presse- og borgerspillet ikke kan bringes op på niveau med virkeligheden. Dette vil kræve helt ekstraordinære ressourcer.

I forbindelse med evalueringen af øvelsen blev øvelsesdeltagerne anmodet om at udfylde et evalueringsskema.

Det er øvelsesledelsens opfattelse, at skemaets opbygning og indhold har bidraget til at give en mere struktureret tilbagemelding. Det må imidlertid konstateres, at kun en del af øvelsesdeltagerne har indsendt evalueringsskemaer.

Anbefaling:

Det anbefales, at der i forbindelse med planlægning og tilrettelæggelse af næste nationale krisestyringsøvelse nærmere overvejes, hvorledes presse- og borgerspillet bringes op på et realistisk niveau. F.eks. kan det overvejes at inddrage Danmarks Radio og TV2 i planlægning, tilrettelæggelse og gennemførelse af næste nationale krisestyringsøvelse.

Det anbefales videre, at det nærmere overvejes, om næste nationale krisestyringsøvelse bør samkøres med en NATO CMX-øvelse og/eller en EU CME-øvelse.

Det anbefales desuden, at myndigheder, der deltager i øvelsesledelsen i forbindelse med kommende nationale krisestyringsøvelser, giver planlægning og tilrettelæggelse en passende høj prioritet. Tilsvarende gælder udarbejdelse af øvelsesevalueringen.

Endelig anbefales det, at muligheden for at foretage evalueringen "on-line" overvejes.

5. Anbefalinger

Nedenstående anbefalinger er en samling af de anbefalinger, som øvelsesledelsen på baggrund af de modtagne evalueringsskemaer er nået frem til forbindelse med planlægningen, tilrettelæggelsen, gennemførelsen og evalueringen af KRISØV 2005.

Det bemærkes, at der synes at være et mønster i anbefalingerne, som peger på, at der er behov for en generel drøftelse af øvelsesvirksomhed i forbindelse med krisestyring i Danmark, for eksempel gennemførelse af øvelser indenfor de enkelte sektorer.

1. Det anbefales at myndighederne på baggrund af KRISØV 2005 gennemgår beredskabsplaner og justerer dem i overensstemmelse med de indhøstede erfaringer. Det anbefales desuden, at myndighederne senest om et år afprøver den justerede beredskabsplan, f.eks. i form af en intern stabs- eller dilemmaøvelse.
2. Det anbefales, at evnen og behovet for at kunne kommunikere på klassificerede systemer på baggrund af erfaringerne fra KRISØV 2005 revideres.
3. Det anbefales videre, at der inden udgangen af 2. kvartal 2006 planlægges, tilrettelægges og gennemføres en fælles REGNEM-kommunikationsøvelse, således at de myndigheder, der indgår i REGNEM systemet, får kendskab til systemets muligheder, herunder anvendelse af VTC-funktionen. VTC-funktionen kunne med fordel overvejes anvendt i det daglige, f.eks. som erstatning for nogle af møderne i Kriseberedskabsgruppen.
4. Det anbefales, at inddrage erfaringerne fra KRISØV 2005 i det videre arbejde med at udvikle www.kriseinfo.dk. Udviklingen pågår i en arbejdsgruppe med deltagelse af Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen, Forsvarskommandoen, Udenrigsministeriet, Rigspolitiet, Kort & Matrikelstyrelsen og Sundhedsstyrelsen.
5. Det anbefales, at kontaktgruppen vedrørende den nationale beredskabsplan overvejer, hvorledes den nationale beredskabsplan kan tydeliggøres, således der tilvejebringes en fælles opfattelse af planens indhold, herunder at det overvejes, om der er behov for beredskabsniveauer. Endvidere bør det undersøges, om der reelt er behov for sammenhæng med NATO Crisis Response System Manual (NCRSM) og den nationale beredskabsplan samt mellem EU-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) om bedre sikring af skibe og havnefaciliteter (ISPS koden) og den nationale beredskabsplan.
6. Det anbefales videre, at kontaktgruppen kommer med forslag til, hvorledes den nationale beredskabsplan kan danne det overordnede planlægningsgrundlag for beredskabet på øvrige niveauer, herunder udbredelse af kendskabet til den nationale beredskabsplan.

7. Det anbefales at der gennem drøftelser i Kriseberedskabsgruppen og i stabsudvalget for den nationale operative stab tilvejebringes den fornødne klarhed om den nationale operative stabs opgaver i forhold til bl.a. Kriseberedskabsgruppen og de enkelte sektorer.
8. Det anbefales at undersøge mulighederne for at udbrede kendskabet til og mulighederne for anvendelse af den offentlige geodata infrastruktur som beslutningsstøtte - herunder at gennemføre et GIS seminar for de centrale beredskabsmyndigheder og Kriseberedskabsgruppen.
9. Det anbefales, at inddrage Kort & Matrikelstyrelsen i udviklingen af GIS-funktioner i den nationale operative stab, for derigennem at sikre den samfundsmæssige udnyttelse af den offentlige geodata infrastruktur i beredskabssammenhæng.
10. Endvidere anbefales det, at det overvejes, hvorledes oplysninger, der er tilgængelige i offentlige registre, hurtigt og enkelt vil kunne anvendes i forbindelse med beredskabsplanlægning og i forbindelse med håndteringen af en konkret beredskabsindsats.
11. Det anbefales, at kendskabet til resourcedatabasen søges udbredt til hele den civile sektor.
12. Videre anbefales det, at der i forbindelse med afvikling af regionale krisestyringsøvelser gennemføres indspil, der giver anledning til at anvende resourcedatabasen.
13. Det anbefales, at der i forbindelse med planlægning og tilrettelæggelse af næste nationale krisestyringsøvelse nærmere overvejes, hvorledes presse- og borgerspillet bringes op på et realistisk niveau. F.eks. kan det overvejes at inddrage Danmarks Radio og TV2 i planlægning, tilrettelæggelse og gennemførelse af næste nationale krisestyringsøvelse.
14. Det anbefales videre, at det nærmere overvejes, om næste nationale krisestyringsøvelse bør samkøres med en NATO CMX-øvelse og/eller en EU CME-øvelse.
15. Det anbefales desuden, at myndigheder, der deltager i øvelsesledelsen i forbindelse med kommende nationale krisestyringsøvelser, giver planlægning og tilrettelæggelse en passende høj prioritet. Tilsvarende gælder udarbejdelse af en øvelsesevaluering.
16. Endelig anbefales det, at muligheden for at foretage evalueringen "on-line" overvejes.